

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

RVG Bad- en Zweminrichtingen B.V.
A. van der Linden
Postbus 2108
6802 CC ARNHEM

RGV Holding B.V.		
ingek. d.d.	13 SEP. 2013	
BESTEMD VOOR	KOPIE	PARAF
EDR		
ALI		
NR. 2013-0384		

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@dienst-regelingen.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2013/0122.toek.jdj

Bijlagen

2

Datum 12 september 2013
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Van der Linden,

Naar aanleiding van uw verzoek van 25 april 2013 en de aanvulling hierop van 7 augustus 2013, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2013/0122, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Ontwikkelingsvisie Berendonck", gelegen in de gemeente Wijchen. Het project betreft de aanleg van een thermencomplex inclusief toegangsweg en nieuw fiets- en wandelpad. Hiervoor worden onder andere graafwerkzaamheden uitgevoerd. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de das (*Meles meles*), voor de periode van 1 november 2013 tot en met 1 november 2018.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De das is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2012, 615.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamverblijven en overwinteringsplaatsen bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld burchten) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Datum

12 september 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0122

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Instandhouding van de das

De das is in het plangebied aangetroffen. Het plangebied heeft een essentiële ecologische functie als voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaats voor de das. In en rondom de Berendonck zijn drie actieve (kraam-)burchten aanwezig van vermoedelijk drie verschillende clans. Burcht 1 ligt in de houtwal langs de A73. De burcht bevat negen actief belopen pijpen waarvan enkele pijpen zeer actief in gebruik zijn. Deze burcht wordt op basis van kenmerken als vers nestmateriaal en een speelboom in de nabijheid, aangemerkt als kraamburcht, wat in 2012 ook het geval was. Burcht 2 ligt op geruime afstand van de ingreeplocatie en bovendien gescheiden door een grote waterplas. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan gesteld worden dat dassen van burcht 2 niet in de omgeving van de ingreeplocatie foerageren. Burcht 3 ligt nog verder van het plangebied vandaan. Ook van deze dassen wordt verwacht dat ze geen gebruik maken van foerageergebied in de nabijheid van de ingreeplocatie. Daarnaast zijn er in en in de directe omgeving van de Berendonck verschillende vluchtpijpen en bijburchten aanwezig.

Binnen het plangebied zijn tevens foerageergebieden en migratieroutes van de das aanwezig. Aantasting van foerageergebieden en migratieroutes is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn.

Door de graaf- en bouwwerkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das worden beschadigd, vernield en verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 19 tot en met 23 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Natuurtoets en Activiteitenplan ontwikkelingsvisie Berendonck" van 17 april 2013. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Dienst Regelingen

Datum

12 september 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0122

Werkzaamheden aan de toegangsweg ter hoogte van vluchtpijp A leiden tot schade aan deze vluchtpijp, aangezien deze direct langs de Oude Teersdijk ligt. Ook gaat secundair foerageergebied verloren. Echter, aan weerszijden van de toegangsweg wordt een grasberm gerealiseerd die als primair foerageergebied kan worden aangemerkt. Van de hoeveelheid secundair foerageergebied dat verloren gaat, wordt 50% primair foerageergebied gerealiseerd. Ter vervanging van de vluchtpijp wordt daarvoor in de plaats een nieuwe burcht gerealiseerd. De functionaliteit van de voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen blijft hiermee gegarandeerd. De oude vluchtpijp A wordt pas ongeschikt gemaakt zodra de nieuwe burcht aantoonbaar door dassen in gebruik is. Het ongeschikt maken gebeurt gefaseerd door middel van een ontmoedigingsbeleid waarbij de toegang tot vluchtpijp A steeds weer gedeeltelijk dicht wordt gestopt. Tijdens het proces van passieve verplaatsing zijn verstoringen werkzaamheden binnen een straal van 200 meter van de vluchtpijp en de nieuwe burcht niet toegestaan. Het verlies aan voornamelijk secundair foerageergebied wordt gecompenseerd. Er komt primair foerageergebied in de vorm van grasstroken langs toegangsweg en parkeerterrein voor terug. De te plaatsen verlichting wordt zodanig gerealiseerd dat deze niet schijnt op dassenburchten of pijpen. Na 24.00 uur gaat alle verlichting uit.

Echter, ondanks deze maatregelen wordt door het realiseren van het thermencomplex en de toegangsweg voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das verstoord. Door middel van passieve verplaatsing wordt ervoor gezorgd dat dassen vluchtpijp A inruilen voor de nieuwe burcht. Gebruik van de toegangsweg leidt eveneens tot verstoring die wel geminimaliseerd wordt, maar niet geheel voorkomen kan worden. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de das derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de das wel in de omgeving aanwezig blijft komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Het leefgebied voor de das wordt zelfs met 1,85 ha grasland uitgebreid. De gunstige staat van instandhouding van de das komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang: 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

De behoefte van de consument voor de opzet van meer activiteiten en voorzieningen, maar ook de sterke afname van sporten zoals windsurfen zijn aanleiding om de voorzieningen binnen Berendonck te moderniseren en aan te passen aan de veranderende vraag. Een thermencomplex is een voorziening waar grote vraag naar is. De werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de das is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de das.

Dienst Regelingen

Datum

12 september 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0122

Andere bevredigende oplossing

Het project kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Planologisch gezien is het een verstandige keuze de Berendonck verder te ontwikkelen. De rustige vorm van recreatie die in het plangebied zal plaatsvinden (Wellness), kent nauwelijks uitstralingseffecten naar de omgeving. Ecologisch gezien is de projectlocatie daarmee ook goed gekozen. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de das zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

Ik wil u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de watervleermuis in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soorten geen ontheffing aan te vragen. Ik wil u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soorten dient aan te vragen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet.

Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Dienst Regelingen

Datum

12 september 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0122

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2013/0122 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op de website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Bea Deetman
Teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

DE STAATSSECRETARIS¹ VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Naar aanleiding van het verzoek van de heer A. van der Linden
namens RVG Bad- en Zweminrichtingen B.V., op 25 april 2013
en de aanvulling hierop van 7 augustus 2013

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	RVG Bad- en Zweminrichtingen B.V.
Adres:	Kermisland 110
Postcode en woonplaats:	6825 JC ARNHEM
Voor het tijdvak van:	1 november 2013 tot en met 1 november 2018

ONTHEFFING

FF/75C/2013/0122

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das (*Meles meles*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Ontwikkelingsvisie Berendonck", gelegen in het recreatiegebied de Berendonck aan de Weg door de Berendonck in de gemeente Wijchen, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Natuurtoets en Activiteitenplan ontwikkelingsvisie Berendonck" van 17 april 2013.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. RVG Bad- en Zweminrichtingen B.V. (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuilleverdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient de maatregelen zoals genoemd in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Natuurtoets en Activiteitenplan ontwikkelingsvisie Berendonck" van 17 april 2013 (als bijlage bij dit besluit gevoegd) uit te voeren, met inachtneming van onderstaande voorwaarden.
8. U dient in verband met de voortplanting- en zoogperiode van dassen in de periode van december tot en met juni geen versturende werkzaamheden uit te voeren, zoals kap-, graaf- en bouwwerkzaamheden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de das.
9. Met de realisatie van verlichting dient verstrooiing en uitstraling van licht naar pijpen en burchten voorkomen te worden door een goede locatiekeuze, gebruik te maken van aangepast armatuur en eventueel aanvullend aanplanten van struik- en/of haagbeplanting.

Overige voorschriften

10. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de das.
11. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
12. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
13. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
14. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, 12 september 2013

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Bea Deetman
Teammanager Vergoedingen Dienst Regelingen

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5 MITIGATIE- EN COMPENSATIEPLAN DAS

In voorliggend hoofdstuk worden mitigerende en compenserende maatregelen beschreven die worden uitgevoerd om de in §4.2.2 beschreven knelpunten met de Ffwet ten aanzien van de das weg te nemen. Deze maken onderdeel uit van een aanvraag ontheffing Ffwet en zijn conform de Soortenstandaard Das (DR, 29-01-2013).

Uitvoering van de in dit hoofdstuk opgenomen maatregelen leidt tot waarborging van de functionaliteit van het leefgebied van de das, tijdens de uitvoerings- en exploitatiefase van het thermencomplex in de Berendonck.

Samenvatting knelpunten

1. Werkzaamheden aan de toegangsweg ter hoogte van vluchtpijp A leiden tot schade aan deze vluchtpijp, daar deze direct langs de Oude Teersdijk ligt;
2. Aanleg van de toegangsweg en bouwwerkzaamheden aan het complex leiden tot verstoring van nabijgelegen verblijfplaatsen;
3. Door het ruimtebeslag van de weg, parkeerterrein en thermencomplex gaat secundair foerageergebied verloren;
4. Gebruik van de toegangsweg door gemotoriseerd verkeer leidt tot een verhoogde kans op verkeerslachtoffers onder dassen;
5. Verlichting van de weg leidt tot verstoring van burcht 1 en foeragerende dieren.
6. Gebruik van het complex en de parkeerplaats leidt tot een toename van recreatieve druk.

5.1 VLUCHTPIJP A

Werkzaamheden aan de toegangsweg ter hoogte van vluchtpijp A in het talud van de Oude Teersdijk (figuur 3) leiden tot permanente schade aan die vluchtpijp, waardoor de functionaliteit van de burcht niet gewaarborgd kan worden. Omdat de pijp waarschijnlijk vlak onder het wegdek ligt bestaat er bovendien kans op verzakking van de weg, met gevaar voor de verkeersveiligheid tot gevolg.

Om de functionaliteit op lange termijn te kunnen waarborgen wordt er een nieuwe burcht aangeboden en wordt de das door middel van passieve verplaatsing gestimuleerd om de vluchtpijp te verlaten.

De nieuwe burcht wordt gerealiseerd door twee betonnen buizen (diameter van 30 cm) in hetzelfde talud langs de Oude Teersdijk te persen, op een afstand van 50 meter ten oosten van de huidige pijp. Dassen zullen de burcht, indien geaccepteerd, zelf verder uitgraven.

Compensatie van de vluchtpijp A door middel van passieve verplaatsing zal aan de volgende eisen voldoen:

- De vervangende burcht dient minimaal een half jaar voor dassen beschikbaar te zijn, voordat de oude burcht ongeschikt gemaakt wordt.
- Zo gauw de nieuwe burcht aantoonbaar door dassen in gebruik is, mag de oude burcht ongeschikt gemaakt worden.
- Het ongeschikt maken van de oude burcht dient gefaseerd te worden uitgevoerd door middel van een ontmoedigingsbeleid.

- Tijdens het proces van passieve verplaatsing zijn verstorende werkzaamheden binnen een straal van 200 meter van de vluchtpijp en de nieuwe burcht niet toegestaan.
- De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden onder begeleiding van een dassendeskundige en er dient een verplaatsingsplan te worden opgesteld.
- Als de nieuw aan te leggen burcht door de das geaccepteerd is, kan de oude burcht worden dichtgemaakt om verzakkingen in de weg te voorkomen.

5.2 KORTDURENDE VERSTORENDE EFFECTEN

Verschillende factoren kunnen leiden tot verstoring aan verblijfplaatsen van de das. Werkzaamheden zoals de aanleg van de weg en het complex kunnen leiden tot tijdelijke verstorende effecten. Dit kan onder andere door geluid en of trillingen.

De volgende **mitigerende** maatregelen worden genomen om verstoring te voorkomen;

- Verstorende werkzaamheden in de nabijheid van verblijfplaatsen (straal van 20m) worden buiten de kwetsbare periode van de das uitgevoerd. Verstorende werkzaamheden zijn werkzaamheden die veel geluid en trillingen produceren. De kwetsbare periode van de das is december t/m juni.
- Werkzaamheden worden alleen overdag uitgevoerd. Nooit later dan 19.00 uur.

Bovenstaande mitigerende maatregelen hebben betrekking op vluchtpijp A, hoofdburcht 1 en het burchtencomplex B, C en D.

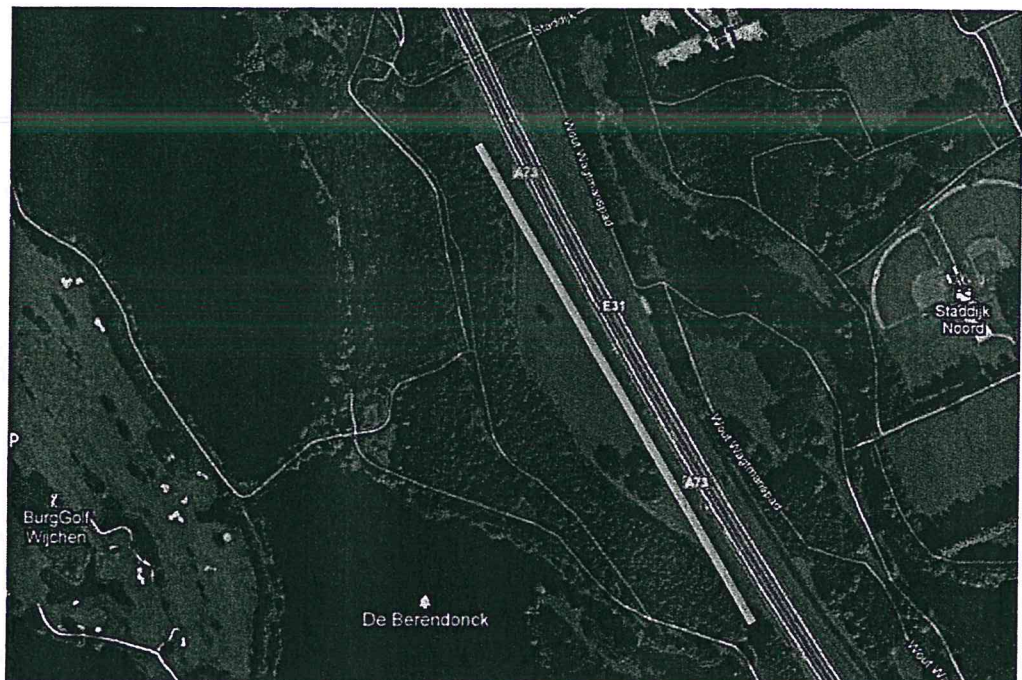
5.3 COMPENSATIE VERLIES SECUNDAIR FOERAGEERGEBIED

Door de aanleg van het complex en de parkeerplaats gaat in totaal 3,7 ha secundair leefgebied van de das verloren. Het ruimtebeslag van het project ligt geheel in bos met ondergroei van ruigte.

Verlies van secundair foerageergebied dient voor 50% gecompenseerd te worden door de aanleg van of omvorming naar primair foerageergebied (Soortenstandaard Das, DR 29-01-2013). Volgens deze voorwaarden dient het leefgebied van de das met 1,85 ha grasland te worden uitgebreid.

Verlies aan secundair leefgebied door het ruimtebeslag van de weg wordt intern gecompenseerd door de aanleg van graslandbermen langs de weg. Het verlies aan secundair foerageergebied als gevolg van de wegaanleg wordt daarom niet in de berekening meegenomen. Mits er aan de voorwaarden in §5.4 wordt voldaan, vormen de graslandbermen primair foerageergebied voor de das.

In het kader van de ontwikkelingsvisie Berendonck is een deel van de compensatie reeds uitgevoerd. In 2012 is een brede sloot gelegen langs de bosrand met burchtlocaties B, C en D in oostelijke richting verplaatst. De verplaatsing heeft ertoe geleid dat er een grasland van minimaal 1,1 ha beschikbaar is gekomen als primair foerageergebied. In de oorspronkelijke situatie was het graslandperceel niet voor dassen toegankelijk als gevolg van de barrièrewerking van de sloot.

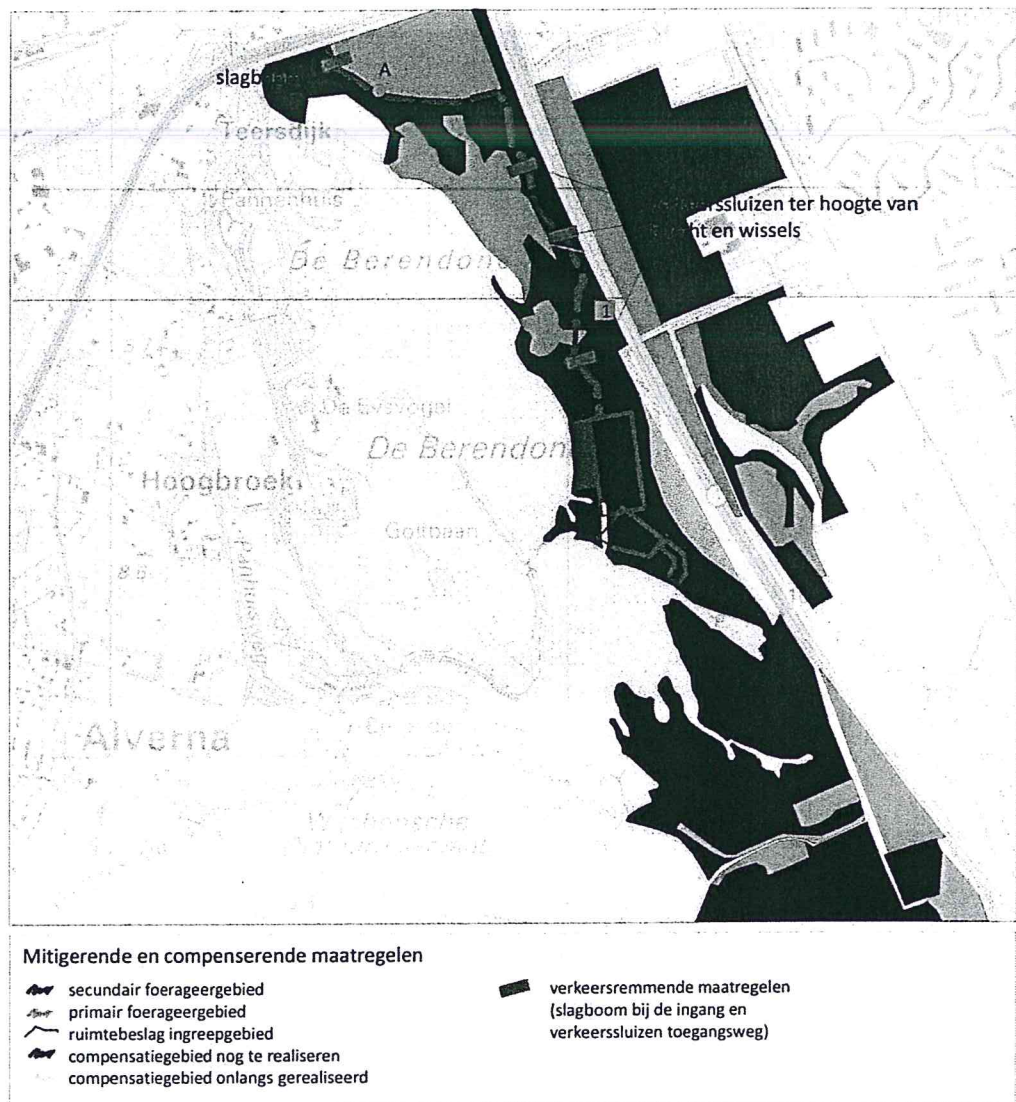

Figuur 3: In het kader van de ontwikkelingsvisie Berendonck is in 2012 een brede sloot tussen de Berendonck en de A73 richting de snelweg verlegd (blauwe stippellijn: oude loop; gele lijn: nieuwe loop). Dit heeft geleid tot een toename van beschikbaar primair foerageergebied voor de das van minimaal 1,1 ha.

Naast de reeds gerealiseerde compensatie dient volgens de voorwaarden nog 0,75 ha primair foerageergebied (grasland) te worden gerealiseerd. Hiertoe worden de volgende maatregelen genomen.

- 1) Ten westen van het geplande complex en parkeerplaats wordt een deel van het bosgebied omgevormd naar grasland met verspreid staande bomen en bosjes. Op deze manier wordt ruim 0,85 ha aan primair foerageergebied gerealiseerd (blauw in figuur 5).
- 2) Aanvullend worden er rondom de te realiseren parkeerplaats groenstroken aangelegd met graslandvegetaties. De parkeerplaats is verlicht maar na sluitingstijd (24.00 uur) gaan de lampen uit en kan de das ook op die graslanden foerageren.

Bij de aanleg van de graslanden is het van belang dat deze niet te ruig van karakter worden. De meest optimale graslanden voor dassen zijn kort en voedselrijk. De omgevormde graslanden dienen daarom regelmatig gemaaid te worden om te voorkomen dat ze te ruig worden. Het gras mag bij voorkeur niet langer worden dan 5 cm. Om de graszoden voedselrijker te maken kunnen de graszoden bemest worden met stalmest of een ander vorm van mest. Deze bevordert de wormenproductie. Met name wanneer de graslanden net zijn omgevormd is het van belang dat ze vaker gemaaid worden om verruiging te voorkomen.

Figuur 4: Ligging compensatie- en mitigatiemaatregelen.

5.4 VOORKOMEN VERKEERSSLACHTOFFERS

De toegangsweg is momenteel gesloten voor gemotoriseerd verkeer. Bij ingebruikname door gemotoriseerd verkeer ontstaat een grotere kans op verkeersslachtoffers tenzij er verkeersremmende maatregelen worden genomen.

De volgende **mitigerende** maatregelen worden genomen om verkeersslachtoffers te voorkomen.

- Op de weg zullen maatregelen genomen worden om een maximale snelheid van 30 km/h af te dwingen. Er worden drie snelheidsremmers in de vorm van verkeerssluizen aangelegd ter hoogte van burcht 1 en een belangrijke wissel. Aan het begin van de toegangsweg wordt een slagboom geplaatst. Samen met enkele scherpe bochten in de weg zijn deze maatregelen afdoende om de snelheid voldoende te beperken.

- Daarnaast zal normale bebording behorend bij een 30 km/h zone geplaatst worden en zullen borden geplaatst worden met de afbeelding van een das met een onderbord met de tekst 'Pas op: overstekende dassen'.

5.5 AANGEPASTE VERLICHTING

Langs de gehele toegangsweg zal beperkte oriëntatieverlichting geplaatst worden, waarbij er rekening mee gehouden wordt dat deze niet schijnt op dassenburchten of pijpen. Na sluitingstijd rond 24:00 uur gaat alle verlichting uit.

5.6 LANGDURIGE VERSTORENDE EFFECTEN

De toegenomen recreatieve druk op het nieuw aan te leggen fiets/wandelpad langs de A73 (ter compensatie van de verstoorde noord-zuidverbinding) kan leiden tot enige versturende effecten. Het pad komt te liggen ten oosten van de burchten B, C en D naast het reeds gerealiseerde compensatieperceel, direct ten westen van de onlangs verlegde sloot. Bij de berekening van het oppervlak van de benodigde compensatie is reeds rekening gehouden met het ruimtebeslag van het nieuwe fiets/wandelpad. Dit zit niet in de 1,1 ha primair foerageergebied in de vorm van het grasland.

Om de rust op de burchten B, C en D te garanderen wordt een afscheiding gerealiseerd in de vorm van een meidoornhaag, bramenwal, greppel of afrastering. Op deze manier wordt toegang van recreanten tot het foerageergebied ontmoedigd.

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer FF/75C/2013/0122

Project Ontwikkelingsvisie Berendonck

Ontheffingsperiode 1 november 2013 tot en met 1 november 2018

Naam RVG Bad- en Zweminrichtingen B.V.
heer A. Van der Linden

Adres Postbus 2108

Woonplaats 6802 CC ARNHEM

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden

.....

.....

.....

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

.....

***Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Dienst Regelingen!***

Retouradres	Dienst Regelingen Postbus 19530 2500 CM Den Haag Fax: 070-3786139 Email : ffwet@minlnv.nl	
-------------	---	--

